

Konkluzje Rady z dnia 10 maja 2010 r. w sprawie udziału kultury w rozwoju lokalnym i regionalnym

(2010/C 135/05)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

PRZYPOMINAJĄC:

— o stosownym tle politycznym przedstawionym w załączniku do niniejszych konkluzji,

— o wyzwaniach – tak gospodarczych, jak i społecznych – stojących przed Unią Europejską i o konieczności stworzenia europejskiej strategii służącej sprostaniu tym wyzwaniom,

— o niezaprzeczalnej wartości kultury oraz o jej znaczeniu jako kluczowego czynnika napędzającego konkurencyjną, innowacyjną i sprzyjającą włączeniu społecznemu gospodarkę rynkową oraz jako katalizatora spójności społecznej,

— o szczególnym bogactwie kulturowym i różnorodności regionów i miast Europy, o ich bliskości w stosunku do obywateli i podmiotów lokalnych oraz o ich roli w kształtowaniu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej,

— o udziale kultury oraz sektora kulturalnego i kreatywnego w rozwoju lokalnym i regionalnym poprzez uatrakcyjnianie europejskich regionów i rozwój zrównoważonej turystyki, tworzenie nowych możliwości zatrudnienia oraz innowacyjnych produktów i usług, a także pomoc w rozwijaniu nowych umiejętności i kompetencji,

ZGADZA SIĘ, ŻE:

— pomiędzy kulturą, kreatywnością i innowacyjnością występuje wyraźny związek przyczyniający się do postępu społecznego i gospodarczego. Należy zatem skonsolidować udział kultury, w szczególności sektora kulturalnego i kreatywnego, w strategii Europa 2020 na rzecz inteligentnego i zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu,

UWAŻA, ŻE W CELU ZWIĘKSZENIA UDZIAŁU KULTURY W ROZWOJU LOKALNYM I REGIONALNYM NALEŻY:

— uwzględnić kulturę, jako element o znaczeniu strategicznym i międzysektorowym, w europejskich i krajowych strategiach politycznych na rzecz społecznego i gospodarczego rozwoju regionów i miast europejskich,

— zachęcać na szczeblu lokalnym i regionalnym do strategicznych inwestycji w kulturę oraz w sektor kulturalny i kreatywny, a zwłaszcza w małe i średnie przedsiębiorstwa, w celu tworzenia kreatywnych i dynamicznych społeczeństw,

— rozwijać udział kultury w zrównoważonej turystyce, która jest jednym z najważniejszych czynników decydujących o atrakcyjności lokalnej i regionalnej oraz o rozwoju gospodarczym, a także bodźcem do lepszego eksponowania dziedzictwa kulturowego w Europie,

— zwiększać wśród decydentów świadomość lokalnych i regionalnych strategii politycznych, które służą wypracowaniu – poprzez kulturę i kreatywność – nowych kompetencji dostosowanych do obecnego szybko zmieniającego się otoczenia, a tym samym służą rozwijaniu nowych umiejętności, ulepszaniu kapitału ludzkiego i zwiększaniu spójności społecznej,

— wzmacniać transgraniczne, międzypaństwowe i międzyregionalne inicjatywy kulturalne będące sposobem na tworzenie związków między różnymi narodami i regionami Europy oraz na zwiększanie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej,

WSKAZUJE – Z NALEŻYTYM UWZGLĘDNIENIEM ZASADY POMOCNICZOŚCI – NASTĘPUJĄCE OBSZARY PRIORYTETOWE:

1. Uwzględnianie kultury w polityce rozwoju lokalnego i regionalnego

Państwa członkowskie i Komisja są proszone o:

a) zwiększanie roli kultury w zintegrowanych politykach rozwoju lokalnego i regionalnego – w tym w politykach dotyczących infrastruktury, odnowy miast, różnicowania obszarów wiejskich, usług, przedsiębiorczości, turystyki, badań i innowacji, ulepszania kapitału ludzkiego, włączenia społecznego – oraz we współpracy międzyregionalnej;

b) zwiększanie wertykalnych i horyzontalnych synergii pomiędzy sektorem kulturalnym a innymi sektorami oraz wzmacnianie partnerstw między podmiotami publicznymi i prywatnymi;

c) wspieranie oparte na dowodach podejścia do inwestycji kulturalnych na szczeblu lokalnym i regionalnym, z wykorzystaniem instrumentów ewaluacji, w tym oceny skutków;

d) propagowanie szerszej współpracy i wymiany sprawdzonych rozwiązań między państwami członkowskimi, europejskimi regionami, miastami i podmiotami;

e) propagowanie informacji o udziale kultury w rozwoju lokalnym i regionalnym oraz zwiększanie świadomości odnośnie do tego zjawiska;

f) sprzyjanie lepszemu rozumieniu ram prawnych i procedur wdrażania odnoszących się do instrumentów polityki spójności, które dotyczą w szczególności podmiotów kulturalnych działających w sektorze publicznym i prywatnym, w tym społeczeństwa obywatelskiego, oraz które pomagają pogłębiać wśród osób odpowiedzialnych za politykę rozwoju lokalnego i regionalnego świadomość istnienia wymiaru kulturalnego.

Państwa członkowskie są proszone o:

- a) uwzględnianie podmiotów kulturalnych w zintegrowanym podejściu oddolnym do programów rozwoju lokalnego i regionalnego, w tym – w stosownych przypadkach – w kontekście europejskiej polityki spójności;
- b) angażowanie władz lokalnych i regionalnych we wprowadzanie w życie europejskiej agendy kultury, tak aby polityka kulturalna odpowiadała oczekiwaniom i potrzebom europejskich regionów i miast;
- c) zachęcanie do tworzenia zintegrowanych lokalnych strategii rozwoju służących wyrównywaniu różnic geograficznych w dostępie obywateli do kultury.

Komisja jest proszona o:

- a) zbieranie i upowszechnianie sprawdzonych rozwiązań na szczeblu europejskim i opracowanie instrumentów wymiany informacji na szczeblu europejskim.

2. Tworzenie na szczeblu lokalnym i regionalnym środowiska sprzyjającego lepszemu rozwojowi sektora kulturalnego i kreatywnego, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw

Państwa członkowskie i Komisja są proszone o:

- a) lepsze wykorzystywanie instrumentów polityki spójności i innych stosownych programów finansowania z myślą o optymalizacji wsparcia dla sektora kulturalnego i kreatywnego, m.in. poprzez uproszczenie dostępu do informacji o możliwościach uzyskania środków finansowych i poprzez zapewnianie usług doradczych;
- b) sprzyjanie tworzeniu inkubatorów sektora kulturalnego i kreatywnego na szczeblu lokalnym i regionalnym i wzmocnienie w ten sposób przedsiębiorczości;
- c) poszukiwanie sposobów promowania nowych modeli biznesowych oraz konsolidowania klastrów kreatywności i ośrodków badań biznesowych dzięki szansom, jakie daje stosowanie i wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych;

d) wspieranie i zwiększanie dostępu małych i średnich przedsiębiorstw z sektora kulturalnego i kreatywnego do cyfrowych i tradycyjnych kanałów dystrybucji poprzez politykę promującą jak najszerzą dystrybucję i upowszechnianie dzieł, i o zagwarantowanie przy tym sprawiedliwego wynagrodzenia podmiotom zaangażowanym w cykl twórczy.

Państwa członkowskie są proszone o:

- a) działanie na rzecz uregulowań prawnych sprzyjających małym i średnim przedsiębiorstwom z sektora kulturalnego i kreatywnego i szukanie nowych sposobów na zapewnienie dostępu do finansowania, tak publicznego, jak i prywatnego;
- b) sprzyjanie lepszej komunikacji między sektorem kulturalnym i kreatywnym a sektorem usług finansowych poprzez zachęcanie do organizowania dla przedsiębiorstw, pracodawców i pracowników sektora kulturalnego szkoleń z dziedziny zarządzania przedsiębiorstwem, badań i innowacji, finansów i informacji.

Komisja jest proszona o:

- a) przywiązywanie większej wagi do sektora kulturalnego i kreatywnego w kluczowych inicjatywach politycznych, stosownych strategiach i programach Unii Europejskiej.

3. Poszerzanie udziału kultury w zrównoważonej turystyce

Państwa członkowskie i Komisja są proszone o:

- a) stymulowanie rozwoju turystyki kulturalnej, będącej podstawowym elementem turystyki zrównoważonej, i przywiązywanie należytej wagi do ochrony środowiska, dziedzictwa kulturowego, krajobrazu i jakości życia.

Państwa członkowskie są proszone o:

- a) wspieranie rewitalizacji zasobów charakterystycznych dla danego regionu, ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulturowego (materialnego i niematerialnego), form wyrazu kulturowego i powiązanych działań;
- b) promowanie działań kulturalnych, które uwzględniają i szanują specyficzne cechy regionu oraz dbają o jego wizerunek, a jednocześnie umożliwiają zaangażowanie i uczestnictwo lokalnej ludności;
- c) dalsze zwiększanie – w kontekście edukacji ekologicznej – świadomości, że należy chronić dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze, z myślą o promowaniu odpowiedzialnych postaw wśród turystów i wykonawców usług turystycznych.

4. Promowanie kreatywności podczas kształcenia i szkolenia w celu rozwijania nowych umiejętności ulepszających kapitał ludzki i sprzyjających spójności społecznej

Państwa członkowskie i Komisja są proszone o:

- a) propagowanie kreatywności i innowacyjności w sektorze edukacji i biznesu poprzez tworzenie sieci pomiędzy placówkami edukacyjnymi, ośrodkami badawczymi, podmiotami kulturalnymi i przedsiębiorstwami;
- b) pogłębianie związków między sektorem kultury, edukacji i biznesu na szczeblu lokalnym i regionalnym w celu ułatwienia ludziom młodym i ludziom o mniejszych szansach wchodzenia na rynek pracy i w celu wyposażania ich w umiejętności z dziedziny komunikacji i przedsiębiorczości wymagane w ewoluującym środowisku społeczno-gospodarczym.

Państwa członkowskie są proszone o:

- a) dokonanie oceny – wraz z właściwymi władzami lokalnymi i regionalnymi – jakie umiejętności będą potencjalnie najbardziej przydatne w danym regionie, i określenie, w jaki sposób kultura może przyczynić się do strategii politycznych mających na celu polepszenie lokalnego kapitału ludzkiego;
- b) promowanie edukacji w dziedzinie kultury i sztuki jako istotnego elementu uczenia się przez całe życie.

Komisja jest proszona o:

- a) sporządzenie wykazów umiejętności i potrzeb niezbędnych w sektorze kulturalnym i kreatywnym w kontekście nowych wyzwań będących skutkiem postępującej cyfryzacji, zmian demograficznych i zmieniających się okoliczności gospodarczych;
- b) przygotowanie istniejących instrumentów do wspierania mobilności edukacyjnej profesjonalistów z sektora kulturalnego i kreatywnego, w tym mobilności młodych przedsię-

biorców, i propagowanie nowych form uczenia się (np. transgranicznych inicjatyw w zakresie partnerskiego uczenia się).

5. Zacieśnianie transgranicznej, międzypaństwowej i międzyregionalnej współpracy kulturalnej

Państwa członkowskie i Komisja są proszone o:

- a) ułatwianie współpracy kulturalnej i mobilności podmiotów kulturalnych między różnymi regionami Europy;
- b) wspieranie opracowywania transgranicznych i międzyregionalnych projektów i działań kulturalnych, które podkreślałyby lokalne cechy danego terytorium i przewidywały udział obywateli.

Państwa członkowskie są proszone o:

- a) propagowanie korzystania z instrumentów polityki spójności w celu zacieśniania współpracy transgranicznej, międzypaństwowej i międzyregionalnej.

Komisja jest proszona o:

- a) dalsze wspieranie inicjatyw kulturalnych w ramach instrumentów polityki spójności, które pełnią rolę katalizatora sprawdzonych rozwiązań, wymian i laboratoriów innowacji;
- b) upowszechnianie na dużą skalę wśród zainteresowanych podmiotów odpowiednich opracowań i przykładów sprawdzonych rozwiązań,

ZWRACA SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH I KOMISJI, BY:

zgodnie z zakresem swojej odpowiedzialności wzięły wymienione priorytety pod uwagę przy sporządzaniu i wprowadzaniu w życie aktualnych i przyszłych polityk rozwoju lokalnego i regionalnego oraz przy realizacji europejskiej polityki spójności.

ZAŁĄCZNIK

Przyjmując powyższe konkluzje, Rada przypomina w szczególności o następujących dokumentach stanowiących stosowne tło polityczne:

- Konwencja UNESCO w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego (20 października 2005 r.).
- Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.
- Konkluzje Rady w sprawie wkładu sektora kultury i sektorów kreatywnych w osiąganiu celów lizbońskich (24 maja 2007 r.).
- Komunikat Komisji: Agenda dla zrównoważonej i konkurencyjnej turystyki europejskiej (19 października 2007 r.).
- Rezolucja Rady dotycząca europejskiego planu działań na rzecz kultury (16 listopada 2007 r.).
- Konkluzje prezydencji – posiedzenie Rady Europejskiej (13–14 marca 2008 r.), w których uznano, że kluczowym czynnikiem przyszłego wzrostu jest pełen rozwój potencjału obywateli Europy w zakresie innowacyjności i kreatywności, a jego podstawą jest europejska kultura i wybitne osiągnięcia naukowe (7652/08).
- Konkluzje Rady w sprawie kompetencji międzykulturowych (22 maja 2008 r.).
- Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie planu prac w dziedzinie kultury na lata 2008–2010.
- Konkluzje Rady w sprawie kultury jako katalizatora kreatywności i innowacji (12 maja 2009 r.).
- Europa 2020 – strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu (3 marca 2010 r.).
- Zielona księga w sprawie uwalniania potencjału sektora kulturalnego i kreatywnego (27 kwietnia 2010 r.).

Opracowania:

- Stosowanie art. 151 ust. 4 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską: wykorzystywanie funduszy strukturalnych w obszarze kultury w latach 1994–1999 (dok. 6929/04).
 - *Ekonomika kultury w Europie*. Wyd.: KEA (13 listopada 2006 r.).
 - *Wpływ kultury na kreatywność*. Wyd.: KEA (czerwiec 2009 r.).
 - *Udział kultury w lokalnym i regionalnym rozwoju gospodarczym jako część europejskiej polityki regionalnej* (kwiecień 2010).
-